

Täysistunto

Torstai 25.2.2016 klo 16.00—17.44

2.2. Suullinen kysymys opintotuen leikkaamisesta (Ozan Yanar vihr)

Suullinen kysymys SKT 15/2016 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Siirrymme seuraavaan kysymyksen. Edustaja Yanar.

Keskustelu

16.33 **Ozan Yanar vihr:** Arvoisa herra puhemies! Lukuisat ministerit lupasivat ennen vaaleja olla leikkaamatta koulutuksesta. Kuten me kaikki tiedämme, he ovat pettäneet tämän lupauksen ja leikanneet valtavat summat Suomen tulevaisuudesta eli koulutuksesta, ja nyt opiskelijat odottavat kauhulla, mitä opintotuelle on tapahtumassa: hallitus on leikkaamassa opintotukea neljänneksen. Painotan: neljänneksen. Opintotuki asumislisineen tänä vuonna opiskelunsa aloittavalle on noin 540 euroa bruttona kuukaudessa, eikä tämä riitä mitenkään elämiseen nytkään. Kelan tuoreen raportin mukaan opiskelijoista joka kuudes käyttää jo nyt opintorahan ja asumislisän kokonaisuudessaan asumiseen. Haluan muistuttaa, että opiskelijoiden pitää myös syödä. Opintotuesta ei voi leikata neljänestä ilman, että leikkaus vaikeuttaisi opiskelijoiden elämää kohtuuttomasti. (Puhemies koputtaa) Kysynkin opetusministeriltä: aikooko hallitus todella lähteä opintotuen massiivisen leikkaamisen tielle?

16.34 **Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hallitus on asettanut itselleen tavoitteeksi pysäyttää Suomen velkaantumisen. Se on sellainen tavoite, johon se hallitus, jossa vihreät olivat mukana, ei kyennyt, ja se on myöskin sellainen asia, tämä velkaantumisen pysäyttäminen, joka on erityisen tärkeätä nuorille sukupolville, koska he ovat niitä, jotka sitten maksavat sen velan, jos me otamme sitä heidän piikkiinsä.

Hallitusohjelmaneuvotteluissa keskusta, perussuomalaiset ja kokoomus sopivat hallituksen ohjelmasta, johon sisältyy 4 miljardin euron leikkaukset. (Jari Myllykoski: Opiskelijat kyykkyyn!) Tässä kokonaisuudessa keskusta, perussuomalaiset ja kokoomus sopivat, että opintotuki valitettavasti myöskin kuuluu näiden leikkausten piiriin, 70 miljoonaa euroa vuoteen 2019 mennessä ja 150 miljoonaa pitkällä aikavälillä. Epäkiitollinen tehtäväni on viedä tätä asiaa eteenpäin, ja olen asettanut selvityshenkilön Roope Uusitalon valmistelemaan mallia. Tämän kokonaisuuden, hänen työnsä, (Puhemies koputtaa) olisi tarkoitus valmistua tämän kuun loppuun mennessä, ja sen jälkeen voimme sitten keskustella siitä suunnasta, minkälaiseen ratkaisuun asiassa päädytään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2016 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt pyytäisin niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksen, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta.

16.36 **Ozan Yanar vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On selvää, että näin suurta leikkausta ei ole mahdollista toteuttaa oikeudenmukaisella tavalla. Julkisuuksissa olleiden tietojen perusteella on syytä olla huolissaan siitä, että opiskelijat ajetaan kohti pakkolainaa. Toisin sanoen riittävän opintotuen sijaan opiskelijat pakotetaan elämään velaksi. Tavoiteajassa valmistuvalle opiskelijalle, joka rahoittaa koko opintonsa opintolainalla, kertyy jo nykyisellään 18 000 euroa lainaa opintojensa lopussa eli melkein 20 000 euroa. Tämä on pelottava lainamäärä, kun epävarmat työmarkkinat eivät takaa tulevia tuloja. Koulutuksesta saattaa siis tulla rikkaiden lasten etuoikeus. Hallitus siis jatkaa hyvinvointivaltion romuttamisprojektiaan. Lisäksi tämä tarkoittaisi sitä, että parhaat osaajat eivät välttämättä hakeutuisi korkeakouluihin, vaan ne, joilla olisi varaa, hakeutuisivat. Hallitus pelottelee jatkuvasti valtion velkaantumisella. Kysynkin: (Puhemies koputtaa) aikooko hallitus nyt pakottaa tulevat opiskelijasukupolvet elämään velaksi?

16.37 **Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä en oikein pidä hyvänä sitä, että tässä salissa pelotellaan nuoria sukupolvia heidän tulevaisuudellaan. (Hälinää, välihuutoja) Se ei minun mielestäni ole kovin rakentavaa. Me tiedämme kaikki, että maailma on koko ajan enemmän mahdollisuuksia täynnä meidän nuorillemme, ja totta kai tässä tulevaisuuden näkymässä, kun mahdollisuuksia on enemmän, lisääntyy myöskin se, että epävarmuutta on. Meidän pitää pystyä vastaamaan tähän epävarmuuteen muun muassa sillä, että laitamme Suomen talouden kuntoon, huolehdimme siitä, että meillä on pitkälläkin aikavälillä hyvinvointiyhteiskunta, joka suojaa niiltä tilanteilta, jos elämästä pettää pohja. Minä pidän erittäin tärkeänä sitä, että me emme anna sellaista mielikuvaa tästä salista, että me voimme jatkaa tätä velkaantumisen tietä, vaan me rakennamme kestäväää tulevaisuutta meidän lapsillemme (Puhemies koputtaa) ja nuorillemme. Tämä tilanne on vaikea, tämä leikkaus on ikävä. Minä itsekin nuoren sukupolven edustajana ja hallituksen nuorisosoasioista vastaavana ministerinä pidän erittäin kovana paikkana leikata opiskelijoilta (Välihuutoja — Puhemies koputtaa) ja katson, että meidän täytyy pystyä rakentamaan erilaisin ratkaisuin nuorille positiivista tulevaisuutta.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustajat, pyydän, että pysyttäisiin mahdollisuuksien mukaan sen 1 minuutin rajoissa.

16.38 **Paavo Arhinmäki vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toimin viime kaudella opintotuesta vastaavana ministerinä. Silloin opintotukea ei leikattu, (Ben Zyskowitz: Vaan korotettiin, täysin järjetöntä! — Hälinää) ja nyt te, ministeri Grahn-Laasonen, olette leikkaamassa opiskelijoiden toimeentulosta 25 prosenttia. Te sanotte, että täällä pelotellaan. Täällä kerrotaan faktoja.

Arvoisa puhemies! Se tiedetään, että ministeri Soinin puheilla ennen vaaleja ei ole mitään tekemistä sen kanssa, mitä ministeri Soini ja hallitus tekevät vaalien jälkeen, mutta hämmästyin, kun luin Ilta-Sanomia vuoden takaa. Siellä sanotaan näin: "Eläkeläisten, lapsiperheiden, opiskelijoiden ja muiden tuensaajien euroista ei ole tarkoitus ottaa pois senttiäkään, kuten puheenjohtaja Juha Sipilä lupasi. (Eduskunnasta: Ohhoh!) — Kyllä. Tasa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2016 vp

ei leikata, Sipilä vakuutti." Arvoisa pääministeri Sipilä, opintotuesta ollaan leikkaamassa 25 prosenttia. Kuka oli tämä Sipilä, joka tällaisen selkeän lupauksen antoi?

16.39 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ennen vaaleja tosiaan arvioimme sen, että indeksien leikkaaminen riittäisi, että tasoon ei tarvitsisi puuttua. Nyt tilanne on toinen. Suomen talouden tilanne on huomattavasti huonompi kuin mitä arvioimme ennen vaaleja. Tämä 70 miljoonan leikkaus on äärimmäisen vaikea, niin kuin opetusministeri tuossa juuri kertoi, mutta erityisesti nuorten sukupolvien, ylisukupolvisuuden näkökulmasta se, että tämä velkaantumiskehitys saadaan pysäytettyä, on äärimmäisen tärkeää. Nyt kun asiaa valmistellaan, niin totta kai valmistellaan huolellisesti sellainen tie, että lisäämällä lainan määrää ja valtion takausta lainoissa pystytään takaamaan se, että opiskelija pystyy opintojensa aikana takaamaan elämisen.

16.40 **Nasima Razmyar sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy ihan alkuun kysyä opetusministeriltä: onko näin, että valtio ei voi velkaantua, mutta opiskelijat voivat velkaantua? Se on aikamoinen periaate teiltä. Valitettavasti jokainen meistä tietää ja tuoreelta muistilta muistaa, minkälaiset koulutusleikkaukset täällä on tehty, kuinka massiiviset, kuinka suuret. Ne tulevat jättämään vielä pitkäaikaisia vaikutuksia. No, nyt ollaan jo heikentämässä opiskelijoiden toimeentuloa, joka on valmiiksi hyvin heikko. Moni opiskelija elää jo tällä hetkellä köyhyysrajalla, ja varmasti opetusministeri tietää tämän varsin hyvin. Opintotuen kohdalla ollaan haluttu pitkään tehdä kokonaisuudistusta. Onko tämä nyt se massiivinen uudistus, jota olette meille tuomassa, jolla saadaan opiskelijoille opiskelurauhaa? Saadaanko tällä opiskelijat täysipäiväisesti opiskelemaan, nopeasti valmistumaan, niin kuin se on teillä hallitusohjelmassa myöskin tavoitteena?

16.41 **Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nykyinen opintotukijärjestelmä, josta edustaja Arhinmäki tässä puhui, ei ole kyllä erityisen toimiva, se nykyinenkään. Se on jäykkä ja byrokraattinen, ja se ei kannusta ripeään valmistumiseen, eikä se oikeastaan myöskään mahdollista opiskelun ja työnteon yhdistämistä. Elikkä siinä opintotukijärjestelmässä olisi hyvin paljon kyllä kehittämisen varaa, ja juuri siitä syystä meidän täytyykin katsoa huolella, minkälainen malli valitaan. Voi olla, että koska nämä leikkaukset kohdistuvat nyt jo tuleville vuosille, niin meidän täytyisi rakentaa myöskin sellaista polkua, jossa katsotaan pidemmälle. Ja siitä syystä olen esittänyt harkittavaksi hallituksen piirissä sitä, voitaisiinko opiskelijat yhtenä kohderyhmänä esimerkiksi ottaa mukaan hallituksen kaavailemaan perustulokokeiluun. Se voisi antaa opintotuen pitkän aikavälin kehittämiselle hyvää suuntaa.

16.42 **Ville Niinistö vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koulutuslupaus ja se, että jokaisella nuorella on yhtäläiset mahdollisuudet saada lahjakkuutensa, intonsa, osaamisensa pohjalta tässä maassa hyvä koulutus, on hyvinvointivaltion ydin. (Välihuutoja oikealta) Se on meidän menestysstrategiamme ydin. Tämä maa pärjää jatkossakin sillä, että kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet, kaikilla on mahdollisuudet unelmiinsa, kaikilla on mahdollisuus toteuttaa niitä osaamisensa ja intonsa pohjalta.

Arvoisa puhemies! Olen kyllä hämmentynyt siitä, että opetusministeri kuulostaa lähinnä innostuneelta siitä, että hän pääsee leikkaamaan opintotukea, ja niille, jotka ovat huolissaan siitä, että neljännes leikataan opiskelijan toimeentulosta pois, (Hälinä) te sanotte sitä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2016 vp

pelotteluksi, että tästä ollaan huolissaan. Pelottelevatko opiskelijat, jotka ovat huolissaan siitä, että heiltä viedään neljännes tuloistaan? Teillä on ollut vaihtoehto, ja vaihtoehto olisi ollut se, että panostetaan koulutukseen, nostetaan nuoria työelämään ja uudistetaan sitä, että kannustetaan valmistumaan, mutta te olette päättänyt leikata eniten juuri opiskelijoilta. Kysynkin pääministeriltä, koska kokoomuksen linja on ollut tämä lainapainotteisuus pitkään: (Puhemies koputtaa) miksi keskusta voi tämän hyväksyä, koska tämä lisää koulutuksen eriarvoisuutta?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt pääministeri vastaa, kysymys tuli selväksi. Pääministeri vastaa.

16.43 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen kyllä eri mieltä siitä, että opetusministeri innostuneena esitteli tämän ikävän leikkauksen, jonka hän joutuu toteuttamaan. Muistaakseni juuri tällaisia sanoja hän asiasta käytti. (Olavi Ala-Nissilä: Ei saa vääristellä!)

Valtio velkaantuu kovaa vauhtia. Itse kun opiskelin, niin silloin opinnot rahoitettiin pääasiassa lainalla. (Hälinää) Minä en usko, että me pystymme... (Välihuuto) — Kyllä, se on totta, että silloin oli eri tilanne, myöskin työllistymistilanne oli silloin erilainen. — Mutta me pidämme ehdottomasti kiinni siitä, että Suomessa säilyy edelleenkin yhtäläiset mahdollisuudet jokaiselle, jolla on motivaatiota, päästä ja halua kouluttautua, kouluttautua niin pitkälle kuin kykenee. Minä en usko, että se, että tähän tulee lainakomponenttia lisää, tulee tätä yhtäläistä mahdollisuutta pienentämään. Tämä on ikävä leikkaus, niin kuin opetusministeri totesi, (Puhemies koputtaa) mutta valitettavasti täältäkin joudutaan leikkaamaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Opetusministeri haluaa hyvin lyhyesti vielä vastata.

16.45 **Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Niinistö, minä pidän teidän äskeistä puheenvuoroanne hyvin loukkaavana. Me tunnemme toisemme hyvin, ja sinä tiedät, mitä ajattelen koulutuksen merkityksestä ja myöskin siitä, miten tärkeää on se, että jokaisella taustoista riippumatta on mahdollisuus Suomessa kouluttautua ja päästä elämässä eteenpäin.

Itse uskon siihen, että tulevaisuudessakin valtion pitää vahvasti panostaa koulutukseen ja myöskin taloudellisesti tukea opiskelijoita heidän opinnoissaan. Sen takia meidän pitää keskittyä siihen, että me rakennamme sellaisen hyvinvointiyhteiskunnan, joka antaa edellytykset siihen, että kaikista taustoista nousee. Se edellyttää ihan panostamista jo esimerkiksi varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen pedagogiikkaan ja siihen, että sieltä nostamme. (Hälinää) Mutta ihan totta, tämä taloustilanne on vaikea, ja nyt minä toivoisin, että keskityttäisiin etsimään niitä ratkaisuja, joilla me turvaamme sen, että meillä on hyvinvointiyhteiskunta tulevaisuudessakin, (Puhemies koputtaa) ja velkaantumisen pysäyttäminen on ensimmäisiä asioita.

16.46 **Ville Niinistö vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni hallituksen pitäisi olla nöyrä sen edessä, että te olette leikkaamassa tämän maan pienituloisimmilta ihmisiltä ja samalla sanotte, että tämä voi olla, niin kuin kuulostaa opetusministerin puheessa, mahdollisuus luoda jopa parempi järjestelmä. Te leikkaatte neljänneksen heidän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2016 vp

toimeentulostaan, kun jo nyt asumislisä ja opintoraha ovat monille opiskelijoille pienemmät kuin heidän asumismenonsa.

Haluan korostaa sitä, että kansainväliset tutkimukset — se tietopohjainen päätöksenteko, johon päätösten pitäisi nojata — osoittavat, että koulutuksen periytyvyys lisääntyy, jos opiskelijoiden toimeentuloedellytyksiä heikennetään. Tämä on se suuri valintatilanne, jonka edessä Suomi on. Esimerkiksi Itä- ja Pohjois-Suomessa oppimistulokset ovat monissa kouluissa jo nyt heikompia, erityisesti poikien menestys on heikompaa, ja jos tätä opintorahaa heikennetään, niin pienituloisista taustoista tulevien nuorten mahdollisuus päästä korkeakoulutukseen heikkenee, ja tämä on arvovalinta, jota minä en voi hyväksyä. Minä kysyn edelleen pääministeriltä, kun te puolustitte opintolainaa silloin aikanaan itsellenne opiskeluaikana, että se oli hyvä malli: oletteko nyt sitä mieltä, etteikö opintoraha ole kuitenkin tärkeä tasa-arvon kannalta? (Ari Jalonen: Ei tullut anteeksipyyntöä, uhittelu jatkuu!)

16.47 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En toki puolustele sitä opintolainaa ja pidän ilman muuta tärkeänä sitä, että täällä säilyy opintotukikomponentti. Juuri tästä syystä me haluamme pitää siitä kynsin hampain kiinni ja teemme sen, mikä näissä olosuhteissa on tehtävissä. Mutta haluan tällä, kun kerroin omasta esimerkiksi, rohkaista myöskin siihen, että kyllä voi myöskin ottaa vähän lainaa investointina omaan ammattiin, ja kun Suomessa kuitenkin on ilmainen koulutus, nautitaan siitä ja rohkaistaan nuoria eikä pelotella sillä, että jotenkin tämä koulutuksen polku siihen loppuisi. En missään tapauksessa halua puolustella tätä vaikeaa leikkausta. (Puhemies koputtaa) Se on meille kaikille yhtä vaikea tehtävä, mutta me haluamme pitää kuitenkin tämän tukielementin siellä mukana juuri tästä syystä, minkä mainitsin.

16.48 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Niinistö, hallitus on nöyrä sen edessä, että meidän taloustilanteemme on heikko. Hallitus on nöyrä sen edessä, että me olemme tuplanneet velkamme viimeisen kuuden vuoden aikana. Hallitus on nöyrä sen edessä, että meillä on työttömyysprosentti yli 9. Hallitus on nöyrä jokaisen leikkauksen edessä, jonka me joudumme tällä hetkellä tekemään. Me teemme työtä sen eteen, että saamme Suomen uudistettua ja että saamme tilanteen käännettyä. Olen myös nöyrä ja kiitollinen sen edessä, että olen itse aikoinaan nauttinut opintotuesta. Me ymmärrämme sen merkityksen, mutta tämän leikkauksen vaikeutta ei tämäntyyppinen keskustelu, (Puhemies koputtaa) jota te äsken edistitte, edistä millään tavalla.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Puumala.

16.49 Tuomo Puumala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Tämä on tietysti kova paikka meille kaikille, eihän sitä kukaan täällä ole kiistänyt. Ehkä nyt kuitenkin sillä tavalla kannattaisi vähän laittaa jäitä hattuun, että Uusitalo on antamassa omaa selvitystänsä ilmeisesti tässä lähiaikoina, minkä jälkeen hallitus tekee oman valmistelunsa, jonka jälkeen asia tuodaan eduskuntaan, näillä arvioilla ilmeisesti vasta syksyllä. Elikkä siinä mielessä ei ehkä vielä kannata ihan valtavia aaltoja tämän asian ympärillä herätellä. (Paavo Arhinmäki: Ei, kun just nyt niitä pitää herätellä!)

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2016 vp

Ottaisin esille, ministeri — jos, Arhinmäki, tekin jaksatte hetken kuunnella — sellaisen ajatuksen, jonka keskusta toi ryhmänä eilen vahvasti esille. Siellä opintotuen sisällä voitaisiin myöskin tehdä paljon oikeudenmukaisuutta parantavia toimia. Yksi tällainen olisi, että opiskelijat siirrettäisiin yleisen asumistuen piiriin nykyisen opiskelijoitten asumistuen sijasta. Silloin tuki kohdistuisi juuri pienituloisimpiin opiskelijoihin ja niihin, jotka ovat tällä hetkellä epätasa-arvoisessa asemassa, siis toisen asteen opiskelijoihin, jotka asuvat muualla kuin omalla kotipaikkakunnallaan ja joiden vanhempien tulot vaikuttavat siihen asumistukeen. Se voisi jopa kaksinkertaistua. (Puhemies koputtaa) Mitä mieltä olette tästä, voitaisiinko tätä edistää?

16.50 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan ensi viikolla, aivan niin kuin sivistysvaliokunnan puheenjohtaja totesi, selvityshenkilö antaa raporttinsa, ja sen jälkeen lähtee sitten kehittelyyn tämä malli. Minusta pitää, niin kuin sanoin edellisessä puheenvuorossani, etsiä erilaisia tapoja, joilla me voimme luoda positiivisen tulevaisuudenkuvan ja kehittämissuunnan myöskin opintotuelle. Tämä perustulokokeiluun osallistuminen voisi olla yksi sellainen keino, ja toinen, mitä meillä on ministeriössä jo pidempäänkin mietitty, on se, voisivatko opiskelijat siirtyä yleisen asumistuen piiriin, ja se on mielestäni ilman muuta harkinnan arvoinen asia. Yleisen asumistuen puolella tukea saisivat enemmän juuri ne opiskelijat, joiden asumisen kustannukset ovat korkeat, erityisesti suurissa kaupungeissa ja pääkaupunkiseudulla opiskelevat opiskelijat saisivat tästä hyötyä, ja pidän sitä kyllä erittäin harkinnan arvoisena.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Gustafsson.

16.51 Jukka Gustafsson sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En kyllä pyytänyt, mutta mielelläni (Naurua) puheenvuoron käytän.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nimenne on täällä paperilla kuitenkin.

Tämä on vakava asia (Naurua) erityisesti sen takia — en nyt ymmärrä, miksi täällä nauretaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Gustafssonilla on puheenvuoro.

Täällä jo viitattiin opintotuen sosiaalisiin vaikutuksiin ja merkityksiin. Meillä on tutkittua tietoa siitä, että yksinhuoltajaäitien opiskelevista nuorista lainaa nostaa vain 18 prosenttia, kun korkeasti koulutettujen nuorista ottaa lähes 30 prosenttia — siis se on kaksinkertainen. Tämähän suomeksi tarkoittaa sitä, että pienituloisten perheitten lahjakkaatkaan lapset eivät lähde opintielle, ja sen takia tämä opposition huoli opintotuen kehittämisestä (Puhemies koputtaa) on aito ja todellinen. Tiedättekö te tämän sosiaalisen vaikutuksen, arvoisa ministeri?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2016 vp

16.52 **Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on viitattu tutkittuun tietoon hyvin useissa puheenvuoroissa, ja itsekin toivoisin, että me itse asiassa enemmän tekisimme täällä päätöksiä, jotka perustuisivat nimenomaan tutkittuun tietoon, koska tähän saakka pitkä kokemus osoittaa ehkä sen, että opintotukea on monesti kehitetty enemmän ehkä tunteella ja on luotu sellainen järjestelmä, joka tällä hetkellä ei kyllä optimaalisella tavalla toimi. Juuri sen takia pyysin selvityshenkilöksi professori Roope Uusitaloa, että hän hankkisi tietopohjaa, tekisi kansainvälistä vertailua, keräisi tutkimustietoa. Hänen osaamisellaan, asiantuntemuksellaan, talouden arviointineuvoston puheenjohtajanakin hän pystyy varmasti uskottavalla tavalla tutkimustietoon pohjautuen tuomaan meille tulokulmia ja näkökulmia, joiden pohjalta päätöksentekoa voidaan tehdä. Olemmeko sitoutuneet siihen, että toteutamme Roope Uusitalon mallin? Emme ole. Me tietysti olemme tilanneet häneltä selvityksen ja katsomme sen lopputuloksen, ja sen jälkeen on poliittisen päätöksenteon aika, mutta katson, että meidän tulisi (Puhemies koputtaa) laajemminkin tässä salissa keskittyä tekemään päätöksiä tutkitun tiedon pohjalta.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä sivistysvaliokunnan varapuheenjohtaja, edustaja Lauslahti.

16.53 **Sanna Lauslahti kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri näin, että seuraavassa vaiheessa on keskustelun paikka ja sen jälkeen johtopäätösten aika. Selvää on, että opintotukijärjestelmä on ollut kovin tempoilevaa viimeiset vuodet, ja on aika löytää pysyvä ratkaisu tältä osin. Jos lähdetään katsomaan, millaista on syntyä Suomeen ja päästä opiskelemaan, voi sanoa, että suomalainen lapsi on etuoikeutettu: meillä on maksuton koulutus, meillä on ateriatuki, meillä on opintotuki, meillä on asumistuki, meillä on vielä opintolainahyvitys. Siltä osin meillä on valtava määrä asioita, joilla me mahdollistamme myös erilaisista sosiaaliluokista tulevien lapsien ja nuorten opinnot, ja uskoisin näin, että se on myös tulevaisuudessa hallituksen tavoitteena. Eikö näin ole, pääministeri, että jatkossakin Suomessa mistä tahansa sosiaaliluokasta tulee, on mahdollista opiskella niin pitkälle kuin sielu sietää? (Hälinää)

16.54 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä pidämme kynsin hampain kiinni: ilmaisesta opetuksesta ja siitä, että myöskin opiskeluaikana on elämisen edellytykset. Tästä pidämme ehdottomasti kiinni. Tämä on yksi kipeimpiä leikkauksia, joka meidän pöydällämme nyt on. 4 miljardia on suuri summa, ja tämä on yhteisesti yksi vaikeimpia päätöksiä, joita jouduimme Smolnassa tekemään ja nyt sitten toteuttamaan. Nyt yhteinen tahtomme on totta kai, niin kuin opetusministeri kertoi, löytää tähän paras mahdollinen malli toteuttaa se, niin että tämän vaikutukset olisivat mahdollisimman pienet ja että pystytään pitämään edustaja Lauslahden mainitsemasta pääperiaatteesta kiinni, että jokaisesta suomalaisesta kodista (Puhemies koputtaa) jokainen lapsi pystyy koulutautumaan niin pitkälle kuin tahtoa, motivaatiota ja päätä riittää.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Tällä kertaa tämä kysymys on loppuun käsitelty. Tähän palataan monta kertaa.

Kysymyksen käsittely päättyi.